

Cercospora vergt waakzaamheid

De bladvlekkenziekte cercospora komt de laatste jaren in Nederland steeds voor. De mate waarin wisselt van jaar tot jaar. Om de twee beschikbare bestrijdingsmiddelen zo gericht mogelijk in te zetten, maken we ook in Nederland gebruik van in Duitsland ontwikkelde schadedrempels.

Cercospora is wereldwijd veruit de belangrijkste bladvlekkenziekte in suikerbieten. Oorspronkelijk kwam de aantasting vooral in het zuiden van Europa rond de Middellandse Zee voor. Als gevolg van aantastingen zijn bladverliezen van 50-60% gemeten en verliezen aan wortelopbrengst van 10-30%. Dit leidt, afhankelijk van de mate van aantasting, tot suikerverliezen van wel 50%.

De schade door cercospora in de Nederlandse bieten-teelt wisselt van jaar tot jaar vrij sterk als gevolg van de wisselende weersomstandigheden in de zomer. De andere bladziekten spelen tot nu toe een ondergeschikte rol. In sommige jaren veroorzaakt ook ramularia schade. In het algemeen geldt dat in warme (en vochtige) zomers cercospora de meeste schade veroorzaakt en in koelere zomers ramularia. Voor de bestrijding van ramularia zijn geen middelen toegelaten.

Diagnose

Zonder een goede diagnose is een gerichte bestrijding niet mogelijk. Een goed voorbeeld is de verwisseling van cercospora en pseudomonas. Een verkeerde diagnose kan leiden tot een bestrijding van de bacterieziekte pseudomonas met een schimmelbestrijdingsmiddel! Andere oorzaken van vlekjes kunnen zijn: tekort aan meststoffen, mechanische beschadiging van de bladeren of het inbranden van bestrijdingsmiddelen. Ga dus goed na wat de oorzaak is van de bladvlekjes. Gebruik hiervoor de enige jaren geleden toegezonden bladvlekkenfolder en eventueel een loep. Het IRS biedt de mogelijkheid een diagnose te laten stellen. Stuur daarvoor enkele bladeren en een volledig ingevuld inzendformulier via buitendienstmedewerkers van de suikerindustrie, van DLV of van de gewasbeschermingsmiddelenhandel naar het IRS. Deze medewerkers beschikken over inzendformulieren.

Werking waarschuwingdienst

De waarschuwingdienst kent de volgende stappen:
- buitendienstmedewerkers melden aan het IRS een perceel waar een beginnende aantasting wordt geconstateerd. Deze melding moet bij voorkeur vergezeld gaan van een monster voor diagnose;

- zodra we uit één gebied meerdere meldingen ontvangen, wordt met alle kennisintermediairs die uit dat gebied meldingen hebben ingezonden, overlegd over de cercosporasituatie en wordt gezamenlijk besloten om wel of niet te 'waarschuwen';
- wanneer we besluiten tot 'waarschuwen', krijgen de telers van de belanghebbende organisaties (suikerindustrie, DLV en gewasbeschermingsmiddelenhandel) in het betrokken gebied een waarschuwingsbericht;
- telers gaan hun eigen perceel controleren en gaan over tot een bestrijding als de drempel overschreden wordt.

Werking schadedrempel

Onderzoek heeft uitgewezen dat bij een vroege aantasting reeds bij een gering aantal vlekjes een bespuiting noodzakelijk is. Om het aantal vlekjes te bepalen, worden verspreid over het perceel 100 bladeren verzameld uit het midden van het bladapparaat. De waarschuwingsperiode is onder te verdelen in een viertal perioden:

1. blijkt vóór midden augustus dat op 5% of meer van de bladeren één of meer vlekjes cercospora voorkomen, dan is het advies om een bespuiting uit te voeren. Zet de aantasting later door, dan is eventueel een tweede bespuiting nodig wanneer op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen;
2. tussen medio augustus en 1 september is er een overgangsfase, waarbij de drempel opgetrokken wordt van 5% naar 50%. De snelheid waarmee dit gebeurt, is afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij droog en schraal weer zal de drempel snel stijgen, bij warm en vochtig langzaam. De hoogte van de drempel kunt u vinden op de internetsite van het IRS (www.irs.nl);
3. een aantasting die na 1 september optreedt, hoeft pas bestreden te worden als op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen. Na 1 september heeft een bestrijding alleen maar zin als er laat geroid wordt. Houd daarbij ook de veiligheidstermijn in de gaten;
4. na 15 september heeft een bestrijding geen zin meer.

Rubriek onder verantwoordelijkheid van
Instituut voor Rationele
Suikerproductie
Postbus 32,
4600 AA
Bergen op Zoom
Telefoon:
0164 274400
Fax: 0164 250962
E-mail: irs@irs.nl
Internet:
<http://www.irs.nl>
Eindredactie:
J. Maassen

Met de hiervoor omschreven schadedrempels wordt bereikt dat we zeer perceelsgericht maatregelen treffen. Treedt op een perceel al vroeg een aantasting op, dan kan op dat perceel een maatregel noodzakelijk zijn, terwijl dat in de omgeving nog niet het geval is. Verschillen in mate van aantasting kunnen veroorzaakt worden door verschillen in voorvrucht, grondbewerking of rassenkeuze.

Keuze middelen

Voor de bestrijding van cercospora zijn twee middelen toegelaten: carbendazim en benomyl, beide verkrijgbaar onder diverse merknamen. In de meeste gevallen zorgen deze middelen voor een afdoende bestrijding. In Nederland zijn echter enkele gevallen van resistentie tegen deze middelen waargenomen. Het heeft geen zin

Cercospora kan leiden tot grote schade

Meld een aantasting

Om de bietentelers een aanwijzing te geven vanaf wanneer op cercospora te controleren, is een waarschuwingdienst actief. Het IRS stuurt deze dienst aan.

Wanneer in een bepaald gebied op meerdere percelen cercospora aanwezig is, krijgen de telers in dat gebied een waarschuwing om de eigen percelen te gaan controleren. Hiervoor is het dus nodig dat u percelen met cercospora meldt aan het IRS. Dit kan rechtstreeks op telefoon 0164-274406, per fax 0164-250962, via e-mail: wevers@irs.nl of door het inzenden van een monster, vergezeld van een diagnoseformulier. De voorkeur gaat uit naar het laatste, omdat we dan kunnen nagaan of er ook daadwerkelijk sprake is van cercospora.

om in geval van resistentie de bespuiting te herhalen of de dosering te verhogen. Of er sprake is van resistentie, kunt u het beste afleiden uit het effect van een bespuiting uitgevoerd onder normale omstandigheden. Dit effect kunt u het beste zichtbaar maken door over een lengte van circa 20 meter de spuitboom dicht te zetten en twee weken later te controleren.

J.D.A. Wevers